

* విజౌత *

ఆ రేళ్ళక్రితం చేయించిన రబ్బరు స్టాంపు :

ఆ రోజుల్లో తన తరహా అంతా వరద వెల్లువలా వుండేది. రబ్బరు స్టాంపులు, లెటర్ హెడ్ లనే(విటి) - అలాంటి ఆర్చటాలు చాలా చాలా చేసేడు.

రైటింగ్ పాడ్ నిండా ఎట్టటి అక్షరాలు : - రవి కాబోలు విచ్చలవిడిగా కొట్టే సేడు ?

“ వి. వి. దయానిధి - ఎం. ఏ. ” “ ఎం. ఏ. మాధ్స్ ! ”

బెనారస్ దాకా వెళ్ళి తను కొనుక్కొచ్చుకున్న అర్హత : తాను కేంద్రంగా నిలిచి, తన చెమటని అర్ధవ్యాసంగా చేసి, నాన్న గీసిన జీవితపు పరిధి తాలూకు గీత : ఎక్కడా ఏ వంకర టింకర్లు లేకుండా, లక్ష్యం చెడకుండా, బిందువు తొణక్కుండా, ఎంత కష్టపడి గీసిన గీత ? కేంద్రాన్ని వంగిపోనీకుండా, నిలకడగా, నిబ్బరంగా నిలబెట్టి - అలా అలా ఏర్పడుతున్న పరిధిని చూస్తూ ఊపిరి పీల్చుకున్న అమ్మ కళ్ళల్లో మెరిసిన వెలుగు రేఖ :

కాని, నాన్న తెలుసుకో లేకపోయాడు - ఈ గీత బాగుంటే చాలదు, అరచేతిలో గీతలు, నొసటి వ్రాత బాగుండి తీరాలని :

అవును - ఆయన పాతకాలపు మనిషి “ చదువు ” అనే

మూడక్షరాలకు పూజ, గౌరవం అందుతున్న తరంలోని మనిషి.

అమ్మ కూడా తెలుసుకోలేక పోయింది - వెలుగురేఖ నట్టడవిన కాచిన వెన్నెలెపోతుందని.

అవును - ఆవిడ సంధియుగపు మనిషి. వానాకాలపు చదువుకు విలువ లేకపోవచ్చుగానీ, పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ పట్టాకి ఉద్యోగపు టాప్ నాలు అధికమని నమ్ముతున్న యుగంలోని మనిషి.

అమ్మ!—

ఆదిగో.... ఆ మూల చినబాబు మీద చేయివేసి కునుకు తీస్తోంది.

ఆవిడకు అల్లంత దూరంలో దీపం వెలుగుతోంది :

ఏవిటో, ఈ మనుషులు, మమతలు ! రెండు పదార్థాలు ఏకం కావటం, ఆ సంయోజన ఫలితంగా మరో పదార్థం జనించటం. ఇది తమ నేదో ఉద్ధరిస్తుందని ఉచ్చనీచాలు భరించి, ప్రేగులు మాడ్చుకుని, రెక్కలు ముక్కలు చేసుకుని పెంచి, పోషించటం - విత్తుని మొక్కని చేయటం !

వేదాంతంలో పడిపోతున్నాడు తాను. నిజమే, తలచుకుంటే నవ్వొస్తోంది తనకు.

అవును.... ఏడుపు రాలేదిక, రాలేదు - రాలేదు.

నిన్న రాత్రి ఇదే వేళకు - ఇంటర్వ్యూ ఫలితంగా వచ్చిన 'రిగెట్' లెటర్ తనను వెక్కి వెక్కి ఏడ్పించింది. ఇంకా ఏడవటానికి తన దగ్గర కన్నీళ్ళేవి? లేవు - లేవు - లేనేలేవు.

అందుకేనేమో తను నవ్వుతున్నాడు. తనతోపాటు దీపమూ నవ్వుతోంది. అవును. అస్తవ్యస్తంగా అటూ ఇటూ వూగిపోతున్న తన నవ్వులా వెలిగిపోతోంది దీపం : తెల్లటి కిరసనాయిల్ త్రాగి; ఎ అ డా లు గా నీరసపు కాంతిని వెద జ ల్లు తు న్న దీపంలా

నవ్వుతున్నాడు తను :

[చీ.... చీ.... ఏవిటిది? తన మొహం ఇంత వికృతంగా తయారైంది? అద్దం కూడా తనమీదేవీ కక్ష కట్టలేదుగదా : " మా వాడు నవ్వు తూంటే ఇంచక్కా బుగ్గమీద సొట్టలు పడతాయ్ - వాడు అదృష్టవంతు " డనేదిగా అమ్మ. బుగ్గలలా లోపలికి పీక్కుపోయి, ముక్కుకి రెండు వైపుల్నుంచీ బయల్దేరిన గీతలు - ఏవిటిలా సెక్టర్లుగా ఏర్పడినై? అదేవిటి? - మొహం మీద, ఆ మూల - ఎడమ కణతకి పైగా - " తీటా " ఆకారంలో ముడత వస్తోంది :]

అద్దం డేబుల్ మీద బోర్లించేస్తేగానీ, దాని రోగం కుదరదు :

— గాజులు చప్పుడవుతున్నై ఏవిటి?

జయమ్మ ఈ వైపుకు వత్తిగిలింది. ముఖాన్న ముసురుకుంటున్న దోమల్ని చేత్తో తోలుకుని, చెయ్యి తల ప్రక్కగా పైకి సాచుకుంది.

సరిగ్గా ఆ ప్రదేశంలో మాత్రం దీపపు కాంతి పడుతోంది. జయమ్మ క్రినీడలో పడుకుంది.

మళ్ళీ చెయ్యి కదిలించింది. పవిత్ర సర్దుకుని చెయ్యి పైకి సాచుకుంది.

— తిండి మెండుగా లేకపోతే ఆరోగ్యం లేకపోవచ్చుగానీ, ప్రకృతి కల్పించే పరిణామం లేకక్కడికి పోతుంది? అమ్మ చెప్పినట్టు జయమ్మ పెళ్ళిడుకొచ్చింది.

చూపులు మరల్చుకుంటుంటే లజ్జలాంటి భావం కలుగుతోంది — తనలో.

తనకోసం ఆమె రక్త మాంసాలు వెచ్చించిన అమ్మను - కొడుకుగా తానే విధంగా సుఖపెట్టగలడు?

పెళ్ళిడు కొచ్చిన జయమ్మకు - అన్నగా తన బాధ్యతని తానే

విధంగా నెరవేర్చగలడు?

అభంశుభం తెలియని ఆరేశ్య రవి భవిష్యత్తుకు - అన్నగా, ఇంటి యజమానిగా తానేం భద్రత కల్పించగలడు?

అవును - తనవల్ల ఏవీ కాదు:

ఇప్పటి వరకూ తనవల్ల అయిందొక్కటే. కనిపించిన ప్రతి ఉద్యోగ ప్రకటనకూ దరఖాస్తు చేయటం, కనిపించని ఉద్యోగాల కోసం కాళ్ళరిగేటట్టు తిరగటం. ఇక ముందు? —

ఇక తనవల్ల కాదు. తనలో ఇంక ఏ కొంచెం జవమూ, జీవమూ లేవు.

దీపం కొడిగట్టిపోయేస్తుంది.

ఆశతో ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేసేడు తాను. ఏ ఒక్కటి కలిసి రాలేదు. దురదృష్ట జాతకం కలవాడికి అంతేనేమో!

కాకుంటే, పెద్ద ప్రభుత్వ ఉద్యోగానికి పరీక్ష రాసి, ప్లాసె, ఇంటర్వ్యూలో కూడా నెగ్గి “లిస్టు”లో పడిన వాడికి —

“ప్స్” తలచుకుంటే తన గుండె పగిలిపోతుంది. పాతిక మందికి ఆఫీసర్లు పోస్టులిచ్చేసి మిగిలిన లిస్టుని బుట్టదాఖలు చేసేసేరు. తాను - ఇరవైఆరో వాడు:

చేతికి అందీ, నోటికి అందని ఆహారంలా అయిపోయింది. నష్ట జాతకం కాక మరేవిటి?

అప్పట్నుంచే తనకు శని వట్టుకుంది.

ఎం. ఏ. ప్లాసెనాననే మిథ్యా గౌరవం కూడా వదిలేసి, అభిమానాలూ, నా మోషీలు పక్కకు నెట్టి - ఎన్నో చిన్న ఉద్యోగాలకూ దరఖాస్తులు పంపించేడు. ఫలితం పెద్ద ‘ప్లాసెఫర్’:

యిహా తనవల్ల కాదు. యిహా తాను ఉద్యోగి కాలేడు. యిహా

తను తన కాళ్ళ మీద నిలబడలేడు. యిహ తను తన కుటుంబానికి ఏ విధంగానూ ఉపయోగపడలేడు.

అవును - తాను జీవచ్ఛవం :

జీవచ్ఛవంగా ఎందుకు పూటలు గడపాలి? శవమే అయిపోతే? -

ఈ నిశ్చయమే తనచేత ఈ పని చేయించింది. జేబులో భద్రంగా వున్నాయి - "టాబ్లెట్స్" యింఛక్కా బయటికి తీసి ఒకదాని తర్వాత ఒకటి, పన్నెండూ మింగేస్తే చాలు. ఎంతసేపు పని? మహా కష్టపడితే పన్నెండు నిమిషాలు :

ఆ తర్వాత? - ఎంతో విశ్రాంతి! నిద్ర - దీర్ఘ నిద్ర! :

ఏచిటిది? యింత చల్లటి గాలి వీస్తోంది. ఓహో - చినుకు పడుతోందా?

అరెరె.... దీపం ఆరిపోయేట్టుంది. అవును. దీపానికి కాలం ఆసన్నమైంది. బాహ్య ప్రకృతి దాన్ని నిలబడనీయదు. గాలి, దూళి దాన్ని నిండుగా, మెండుగా వెలగనీయవు. మాత్రలు చేతిలో కొచ్చే వున్నాయి.

అందమైన "రేపర్"లో, పొందికగా, ఒకదాని ప్రక్కగా ఒకటి పేర్చబడి - "తీసుకో" అని కనుసెగ చేస్తున్నాయి.

గుండెల్లో పేర్చుకున్న వేదనల రాచపుండ్లకు సరైన మందు :

"చొ....చొ....చొ...."

ఎట్టటి బల్లి - పురుగుని పట్టేసింది. పురుగు గిలగిలా కొట్టుకుంటోంది - ఆరిపోబోతున్న దీపంలా. దాని సగభాగం బల్లి నోట్లో, మిగిలిన సగం బయట :

అబ్బ - ఎంత కర్కశమైనదీ బల్లి!

బల్లిలాంటి సమాజం, పురుగుల్లాంటి నిరుద్యోగులు :

బల్లిలాంటి వ్యవస్థ, క్రిముల్లాంటి నిర్ధనులు :

తమమానాన తాము పోతున్న వాళ్ళని వొడుపుగా పట్టుకొని,
గిలగిల తన్నుకు చచ్చేటట్లు చేస్తున్న సంఘం :

అయిపోయింది. పురుగు బల్లికి స్వాహా అయిపోయింది. బల్లి
పొట్ట ఉబ్బరించింది.

కడుపు నిండిన సమాజం తన కడుపు నింపదు. తనని బ్రతక
నివ్వదు. తన నిశ్చయమే ఉత్తమోత్తమమైనది.

ఒకటి : - గ్లాసెడు మంచి నీళ్ళు.

[పొరమాలింది. అవును. చేదు మాత్రలు మ్రింగటానికూడా
అనుభవం కావాలి :]

ప్రతి ఉద్యోగానికీ అనుభవం అత్యవసరం. పట్టాప్యచ్చుకున్న
వాడికి ఎవ్వరూ ఉద్యోగం యివ్వరు. ఉద్యోగం లేనిదే అనుభవం
రాదు. అనుభవం లేనిదే ఉద్యోగం రాదు. హా.....హా.....హ్వా.....
వెట్టి వెధవలు..... ప్రకటన లిచ్చేముందు ఈ మాత్రం ఆలోచన
ఎందుకుండదో - వేల జీతాలందుకునే తలకాయలకి ?

అదంతా ఒక విష వలయం.....

తలచుకుంటే ఏది విషవలయం కాదు ? — ఇవాళ్ళికివాళ—

తను చాంద్రాయణం మొదలెట్టి చాలా సేవయిన తర్వాత —
కళ్ళు తిరుగుతున్నాయి. శరీరమంతా తేల్చికెనట్లు నిపిస్తున్నా, కాళ్ళకు
బండ రాళ్ళను కట్టినట్లు వుతోంది. ఎదురుగా — వీధి కుళాయి : అక్కడ
వంతుల్ని గురించిన రభస జరుగుతోంది. కుళాయి ముందుకు దూకేడు.
తన చూపుల్లో — నీటి ధారలో — వేలవేల 'కెలడీస్కోపు'లు :
ఒక్క ఉదటున ఎడమ చేత్తో కుళాయి గోడని ఊతగా చేసికొని కుడి
అరచేతిని నోటికి, నీటికి మధ్య దొన్నెగా మార్చి, అబ్బగా నీళ్ళు

తాగేడు. ఆ వెంటనే దోసిలితో నీళ్లు తీసుకుని మొహాన్న కొట్టుకున్నాడు. ప్రాణం తేరుకుంది :

వెనక్కి తిరిగి అడుగు కదిలేడు. అక్కడున్న ఆడవాళ్లంతా తన చర్యకి నోళ్ళూ, బుగ్గలూ నొక్కుకుంటూ నొసలు చిట్లించుకుంటున్నారు.

“పాపం. ప్రైవేట్ కి కళ్లు బెర్లు కమ్మినట్లుంది.”

“ఆ. ప్రైవేట్ లాగానే వుంది. పునుపుల మీదికి తూలిపోతూ మరీ వాలిపోయాడు.”

ఒకటి సానుభూతి : మరొకటి వ్యంగ్యం, ఈసడింపు :

యిదొక విషవలయం :

పొట్టలో పడిన నీళ్లతో కాళ్లల్లోని ‘లిలలు’ ద్రవింపి ఏడ్చినవి కాబోలు : నడక వేగాన్ని వుంజుకుంది. మెలుమారం ఆలోచనెక్కివెళ్లి పెద్ద భవంతి ముందు ఆగేడు. ‘నో జేకెన్సీ’ బోర్డుని వ్రేలాడ కట్టుకుని కులుకుతోంది - ‘కుప్పుస్వామి నూన్ షన్స్’

ఆ ప్రక్కనే పెద్ద పెద్ద వాల్ పోస్టర్లు — ఆల్ రోడ్స్ లీడ్ టు ఆర్ట్స్ కాలేజ్ : అఖిలభారత స్థాయిలో ఆటల పోటీలు : అన్ని రాష్ట్రాల ఆటగాళ్లు పాల్గొంటారు : వదిరోజుల పండుగా — లక్షరూపాయల ఖర్చు : :

యిటు చూస్తే — ‘సెక్స్ బాంబ్’ సరికొత్త చిత్రం -

ప్రేక్షకుల అభిరుచి మారితేనే గానీ మంచి సినిమాలు రావు : మంచి సినిమాలు వస్తేనేగానీ ప్రేక్షకుల అభిరుచి మారదు : :

అదంతా ఓ విషవలయం : —

ఆరోచించేవాడు పూల్ ? ఆరోచించేవాడు అతితెలివి గలవాడు.

అలాంటి ఆలోచనలు అందించేవాడు డేంజరస్ ఫెలో : ”

యింతకీ దేశంలో బ్రతికి వున్న వాళ్ళందరికీ ఏ దేంజరూ లేనట్టేనా? —

దీపానికి “దేంజర్”గా వుంది. దేంజర్ లెట్లా ఎటడాలుగా కొడిగట్టిపోతోంది. తెలం యిగిరి పోతోంది కాబోలు!

రెండు - ఈసారి ఓ చుక్క నీళ్ళతోనే గొంతుదిగింది.

[“రిగ్రెట్ లెటరు”ని చూస్తే బెర్లు క్రమిమిట్లు - కళ్ళేమిటిలా ఆయిపోతున్నె. రెప్పలమీద కిలో రాళ్ళుంచారా ఏవిటి, ఎవరన్నా?]

ఎవరది? మనకబారుతోంది, దీపం! అమ్మ లేచింది ఎందుకో? —

“ఏవిట్రా నిధి - యింకా నిద్రపోలేదూ? ఏం రాతరా అది? పొద్దుపోయింది, పడుకో యిహ. నువ్వేం దిగులు పెట్టుకోకు. ఆ రాజయ్యగారు చాలా మంచివాడు. రేపొద్దున్నే వెళ్ళి ఆయనో మాట్లాడు. వాళ్ల మిల్లులో ఏదో వో వుద్యోగం యివ్వకపోడు.”

అమ్మ ఆ వైపు నడుం వచ్చింది.

అరే.... ఏవిటి, ఈ బిళ్లలు చేతిలోంచి జారి పడిపోయేయి? అమ్మ మాటలు వాటిమీద పనిచేశాయా? చిత్రంగా వుంది!

కళ్ల ముందు ఏవిటి జ్యోతులు? ఒకేసారి విరిసిన వెయ్యి యింద్ర ధనుస్సులు! ఒకేసారి నవ్వుతున్న వేలవేల మందారాలు!!

వీటన్నిటికీ వెనగ్గా ఎవరా వ్యక్తి? — చేతిలో “ఒలంపిక్ టార్చ్”ని పట్టుకుని - అతివేలంగా - అతివేగంగా.....

చెక్కు చెదరని నిబ్బరంతో—

మూర్తిభవించిన తేజస్సుతో—

మహా సాహసంగా..... అలా.... అలా.... !!

